

TERMÉSZET

HA A FÖLD ISTEN KALAPJA ÉS MAGYARORSZÁG
A BOKRÉTA RAJTA, AKKOR ZEBEGÉNY ENNEK A
BOKRÉTÁNAK AZ EGYIK LEGSZEBB VIRÁGA

ZEBEGÉNY

T A K
településképi
arculati
kézikönyv

2017

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

**településképi
arculati
kézikönyv
tartalomjegyzék**

Címlap	
Tartalomjegyzék	2.
Üdvözlő	3.
Zebegényi táj Szőnyi István képein	4.
Zebegényi hangulatok, akvarellek	5.
Zebegény rövid története	6.
Zebegény régi fényképeken	7.
Állomás épülete és vasúttörténeti emlékek	8.
Zebegény településszerkezeti elemzése	9.
Zebegény tájszerkezete	10.
A falu településképi szempontból meghatározó területeinek lehatárolása	11.
Az egyes területek bemutatása és településképi elvárások	
Duna part déli terület	12.
Napraforgó utca	13.
Faluközpont	14-15.
Szőnyi utca, Bartóky utca, Árpád utca	16.
Millennium sor	17.
Kossuth Lajos utca	18.
Deák Ferenc utca	19.
József Attila utca	20.
Felújított példák védett épületekhez	21.
Nap hegy, János hegy	22.
Újvölgy	23.
Példák családi házak építéséhez	24.
Zöld Növény homlokzat meglévő példák	25.
Beépítési, területfelhasználási példák	26.
Nyáralók, üdülő területek	27.
Nyáraló épületekhez tájba illeszkedő példák	28.
Külterületek	29.
Külterületre természetbe illeszkedő építészeti példák	30.
Kerítések és példák	31.
Különleges területek	32.
Zebegény hídjai és patakjai	33.
Új hidakhoz példák, patakpart példák	34.
Kertek kialakítására példák	35.
Utak és járdák	36.
Szobrok faluja	37.
Közterület, utcabútorok	38.

Zebegény Településképi Arculati Kézikönyvét tartja kezében. Célunk bemutatni falunk szépségeit és azt a gondolatrendszert, amellyel megóvni szeretnénk. Csodálatos táji környezetben a Duna partján, hegyek ölelésében települtek meg az első lakók. Az épített környezet és a természet ritka összefonódása látható itt. Nincs olyan utcája a falunak, ahová ne kandikálnának be a környező hegyek. Az örökség kötelez:

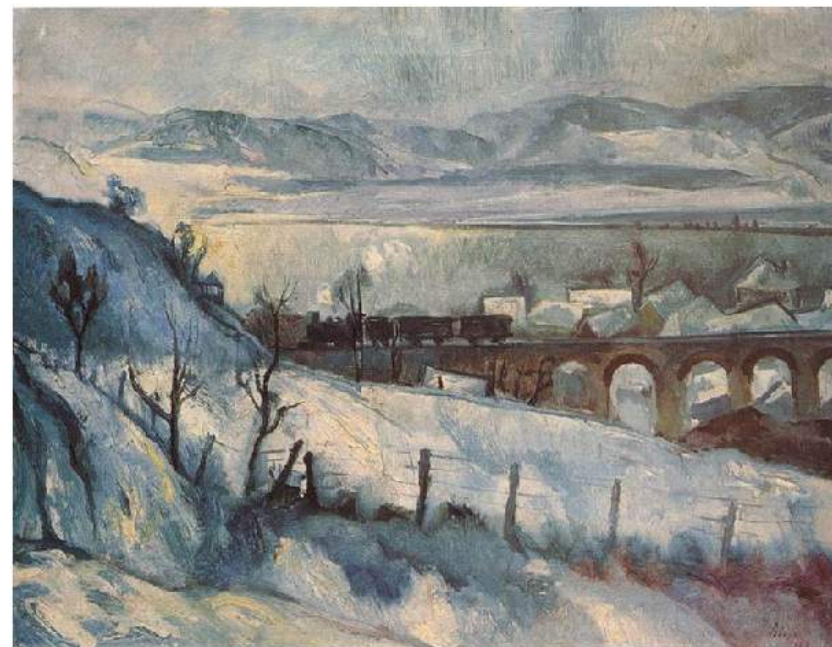
- megőrizni az épített értékeket
- új értékeket létrehozni, amelyeket büszkén hagyhatunk utódainkra
- és mindeközben életben tartani a táji környezetet

A kézikönyv támpontokat nyújt a fentiek megvalósításához. Nem létezik olyan szabályozás, amelyet ne lehetne kijátszani. Azt kérjük mindazoktól, akik Zebegényben építenek, felújítanak akár csak egyetlen kerítés oszlopot, kapubehajtót, ablakot vagy egy egész házat, érezzék át a felelősségét alkotásuknak. A jól megválasztott tömegformák, beépített anyagok, színek mindegyike kulturáltabbá, jobbá tehetik környezetünket. De ha nem az alkalmazkodás igénye, hanem a hivatkozás, haszonszerzés irányítja a döntéseket, el fog veszni falunk különleges atmoszférája. Zebegény nagyon szerethető. Minél többen szeretjük, annál nagyobb esélye van értékeinek átmentésére. **Köszönjük.**

2017. december hó

Hutter Jánosné polgármester

FESTMÉNYEK: SZŐNYI ISTVÁN

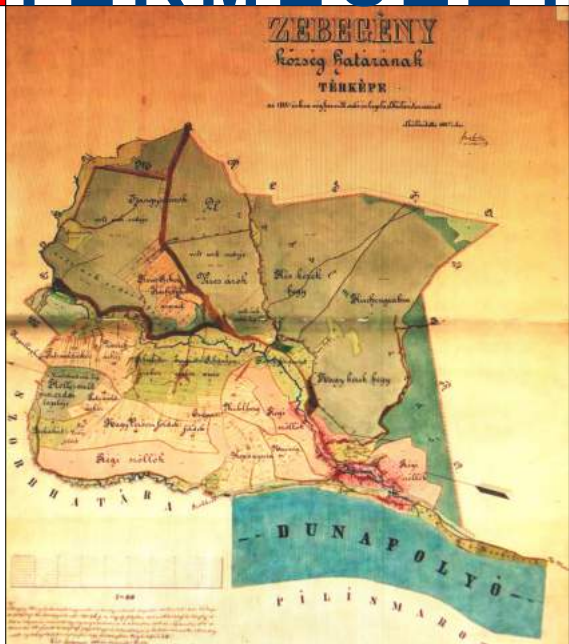

akvarellek: Nánásy Ilona (KINI)

TERMÉSZET

ZEBEGÉNY RÖVID TÖRTÉNETE

Zebegény
1915 évben

ZEBEGÉNY RÉGI TÉRKÉPEKEN

Monarchia
III. katonai
felmérés

I. katonai
felmérés

sziget a Dunán

2017

településképi arculati kézikönyv

Zebegényre vonatkozó első írásos emlékek a tizenharmadik századból származnak. Szent Márton fő monostorának (Pannonhalma) emlékeiből kiderül, hogy az esztergomi főegyházmegyében alapították, és 1251-ben már virágzott". Nevét többféleképp írják: zsebegényi, szöbögényi és szöbögény-hegyi. A Baranya megyei Zebegény – mai nevén Szebeny- a Szent Mihályról nevezett bencés apátsága birtokos volt a "Zebegény-hegyi monostor"-ban, (Szent Mihály hegy) mely a hegy Duna felé eső lejtőjére épült. A 14. századból lelhetők följegyzések arról, hogy Papy Miklós fia Lőrincz volt az apátság kegyura. E család magva szakadtával Zsigmond király 1396-ban a kegyúri jogot a Trentul testvérekre ruházta. 1483-ban a bencés monostor már elhagyott volt.

A középkorban fejlődésnek indult település lakossága a török idők alatt majdnem teljesen elpusztult. A falu községként a török uralom utáni időszakban alakult ki. Zebegény és térsége 1685 táján szabadult meg a töröktől. Az 1700-as évek első felében a lakosság pótlására németeket, magyarokat és szlávokat telepítettek le. A katolikus németek 1735 táján a rajna-pfalzi Mainz vidékéről a Dunán érkeztek Zebegény területére.

A község első templomát – amely a Kálvária-domb sziklájába (feltehetően korábbi időkben) bevájtt Szentélyből és eléje épített helyiségből állt – 1813-ban építették és 100 évvel később az új templom megépítésekor elbontották.

A település ismert első iskola épülete az 1830-as években készült, római katolikus iskolája az ősi sziklatemplom mellett helyezkedett el.

A Budapest-Pozsony vasútvonal 1846-ban elkezdődött építése, majd Vác-Párkányánána közötti szakaszának 1851-es átadása jelentős változást hozott a térségben. Ekkor épült meg a Hétlyukú zebegényi vasúti völgyhid, amely ma Zebegény egyik műemléke. Az állomás korának vasúti típusai szerint épült.

A Kálvária dombon 1853-ban készült el a Kálvária kápolna, valószínűleg erre az időre tehető a kápolnához vezető út kialakítása a kilenc stációs "házikóval". A kálvária északnyugati lábánál a Nepomuki Szent János kápolna (úti kápolna) kisméretű oltárral, szobrokkal szintén ekkor készülhetett el.

Híres a zebegényi temető, amely a Kálvária domb oldalára simul. Különleges panorámája az ország egyik legszebb temetőjévé teszi.

A település jelképévé Kós Károly és Jánsszki Béla szecessziós stílusban, közadakozásból épült, katolikus temploma vált. A különleges műemlék mesterien elhelyezett és megformált tornya uralja a látképet, mégis emberközeli része a völgyben húzódó központnak.

Az 1895-96-os Milleniumi Kiállítás egyik kiállító pavilonja, a Dohánypavilon épületét a kiállítás befejeztével Zebegénybe telepítették és gyermekek számára alakítottak ki benne üdülőt.

Károlyi Lászlóné grófnő alapította a Virágegyletet, amelynek a Napraforgó házak köszönhetők.

7 LYUKÚ VASÚTI VÖLGYHÍD

SZŐNYI HÁZ

KÁLVÁRIA KÁPOLNA

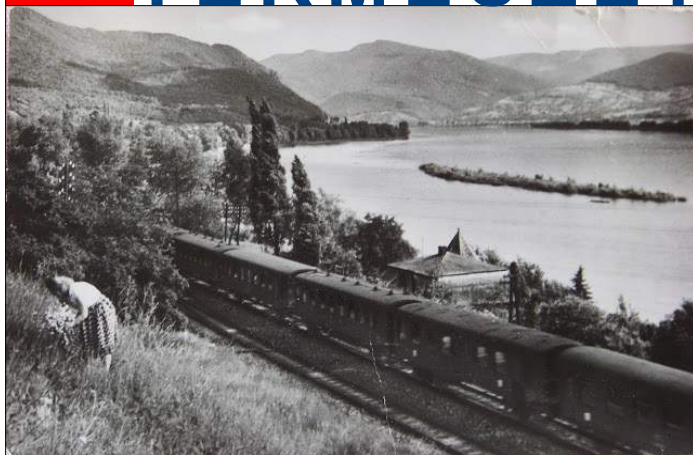
HAVAS BOLDOGASSZONY
TEMLOM

MŰEMLÉKEK

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

6

TERMÉSZET

2017

ZEBEGÉNY RÉGI FÉNYKÉPEKEN

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

Zebegényi Vasútállomás Szobotka Imre festménye

Zebegényi vasútállomás és a vasúti hidak

Magyarország első vasútvonalát Pest és Vác között 1846-ban nyitották meg. Ennek a vonalnak a bővítéseként valósult meg Pozsonyig tartó pályaszakasz. A Budapest Pozsony szárny Párkányig tartó kiépítése érintette Zebegényt.

Zebegényi Vasútállomás a tájban

Zebegényi Vasútállomás régi fényképen

Zebegényi Vasútállomás mai állapota

Az állomás épület az Osztrák-Magyar monarchia típus állomásai közé tartozik. Először csak az egyik oldalszárnny épület meg a középső főépületrész mellett. Később bővítették a másik oldalon.

1896-ban honfoglalásunk ezredik évfordulóján emlékművet állítottak a vasútállomás alatti kis téren. Itt alakították ki a Millennium emlékparkot.

Bármilyen épületátalakítás, felújítás kizárólag autentikus módon történhet.

Felújításkor a homlokzatot az eredeti állapotának megfelelő módon kell visszaállítani.

A Hétylúki vasúti völgyhíd 1846-1851 között épült, ma műemlék, egyik Magyarország legrégebbi műemlékeinek. Felújítása során megváltoztatták az anyaghasználatot. Indokolt visszaállítani eredeti kő megjelenésére.

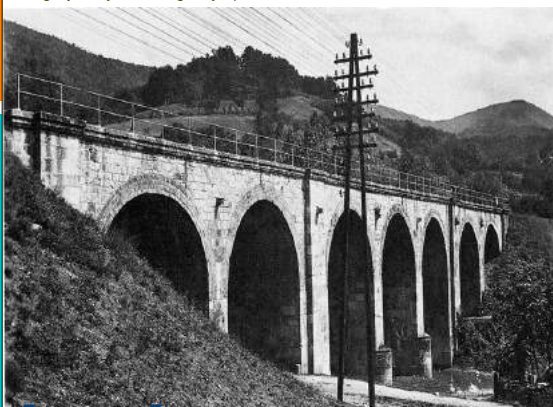
A Ferde híd szintén 1846-1851 között készült el.

Eredetileg az Újvölgy patak folyt át a híd alatt, ahol a mai országút nyomvonala van.

A közlekedés a baloldali ív alatt zajlott.

Felújítása során az utólagos megerősítéseket a híd szerves részévé kell tenni.

Zebegényi Hétylúki híd régi fényképen

Zebegényi Ferde híd mai állapota

Zebegény különleges épített környezeti értékei a település természeti adottságok által meghatározott utcahálózatában jöttek létre. A dombok és vízmosások között született meg az utcahálózat.

Az így létrejött településszerkezetben jól ekülöníthető részeket találunk.

Az egyik az „ófalú” (a Fötér. Árpád- Szőnyi- József A.- út- Napraforgó utak környezetében), ahol a völgy vonulatához igazodóan nőtt szerkezetet képezve alakult ki jellemzően aprótelkes, hézagosan zártosú - oldalhatáron álló, utcavonalas beépítés a meghatározó utcával párhuzamos gerincű épületekkel, a terepadottságokhoz igazodó utcavonalakkal.

Ezen a területen helyezkednek el az igazgatási, oktatási, egészségügyi, egyházi, valamint a lakosság helyi szintű ellátását szolgáló kereskedelmi-szolgáltató intézmények.

A másik jellemző telekstruktúra, a hegyoldal felé terjeszkedő szabadon álló-oldalhatáron álló beépítésű Szőnyi utca 2. szakasza- valamint a Nap utca- Naphegy utca- János-hegy- Malom utca a meredekebb hegyvonulat irányába történő terjeszkedési irányokkal, a terepadottságokhoz igazodó, szabálytalan és keskeny utca kialakítással. .

A harmadik jellemző telekstruktúrát, a 12 sz. főút. mentén, a belterületől némileg leszakadt jelenlegi üdülőterületek egy része- (Újvölgy településrész), melyek többsége már lakófunkciót lát el belterületi Hrsz-ú területen. A terület telkei 300-2000m² közöttiek, változatos méretű nőtt és szabályozott telekrendszer, szabadon-álló beépítéssel. Ez a leszakadó jelenség megfigyelhető a település D-i határában az országút mellett húzódó keskeny Duna-parti üdülőterületen is szintén belterületi helyrajzi számokkal.

A község turisztikai jelentőségű különleges vendéglátó és szolgáltató területei egyre nagyobb számban vannak jelen a település életében. Zebegény szálláshelyeinek számát tekintve fejlesztés igényel.

A település vonzerői elsősorban a környék természeti környezetében és kulturális látnivalóiban találhatók meg. A hegyes-dombos természetvédelmi szempontból is értékes és részben országos védelem alá vont, erdőkkel, rétekkel, ligetekkel tarkított környéken kiváló adottságai vannak az öko-, a bakancsos- és a kerékpáros turizmusnak.

A negyedik jellemző szerkezeti egység, a belterület É-i területei és az É-i határában kialakult volt zártkerti területeken elhelyezkedő üdülőterületek, domboldalokban illetve a meredekebb területeken, szabálytalan és keskeny utcaszerkezetet hozott létre jelentős támfal kiépítésének szükségességével és /vagy jelentős tereprendezési igénnyel a terület megközelítésének megfelelő lehetősége érdekében. A jellemző beépítés szabadonálló módon történt. (Pacsirta utca-Pozsonyi utca Szegfű-tátika utca stb.).

A település épületeinek kialakult jellemzői:

Beépítésük változatos képet mutat. Megtalálható a hézagosan zártosú, oldalhatáron álló hosszúházas, úgynevezett fésűs beépítés és szabadon álló beépítés is. A lakóépület még ma is fellelhető formája a háromosztatú ház utcára merőleges tetőgerinccel, amit többé-kevésbé zárt sorban követnek a gazdasági jellegű építmények. A típus továbbfejlődésének első változata az un. toldalék tornác utca felőli szakaszának beépülése. Jelentős típust képvisel még az a változat, amikor ez utóbbi épületbővítéssel önálló szárnyra épül ki utcával párhuzamos tetőgerinccel. Ez a hajlított ház típus első változata. Míg ez utóbbi esetben az eredetre utaló oromfal még jelen van az utcai homlokzaton, az életmód változása nyomán ez is eltűnik. Az ilyen kialakult hézagos zártosú, de még mindig hajlított ház beépítés ma is jelen van a településen többnyire utcavonalas beépítéssel.

A település Duna-parti fekvéséből adódóan a villa jellegű épületek építése is látható jelenség.

A településen ismert építménytípus jellemzői az alábbiakban részletezve:

A lakóépületek tipológiájában Zebegény területén az alábbi jellemző épülettípusokkal találkozhatunk a még fennmaradt épületeken belül:

- Két és három osztatú oldalhatáron álló lakóépületek

Oldalhatáron álló lakóházak homlokzatán kétablakosak voltak falazott vagy deszka oromfallal, egyedi díszítésekkel, és utcára merőleges nyeregtetővel.

- Tornácok lakóépületek közös fedélszékekkel

a tornác utcai szakaszának beépítése változásként a kifutó tornác helyére ablak kerül.

A típuson belül megtalálhatók a homlokatornácok lakóházak a Napraforgó utcában.(ez a háztípus a felvidéki és szlovák nemzetiségi területeket jellemzi)

- Hajlított házak utcára néző oromfallal

Az utcai homlokzaton jelen lévő oromfal az eredetre utal, de a bővítéssel a további átalakulás irányát képviseli. Hajlított házként a gazdálkodó jellegű életmód lassú kertvárosias jellegű átalakulását jelzi, az oldalhatáron álló szárny eltűnésével viszont szabadon-álló családi házzá, polgári villává alakulhat.

Hézagos zártosú hajlított házak

A hajlított ház tovább fejlődése nyomán jött létre az utcai front bővítésével.

A gazdálkodó életmód változatlan jelenléte, az udvar és az oldalszárny gazdasági célú használata miatt az utcai front nem épül be teljesen. A hézagos zártosú építészeti elrendezés változatait az utcai homlokzat kialakítása, valamint a nyeregtető két végének kezelése hozza létre. A kisvárosias életmód sajátos divatjaként az utcai épületszárny kapu felőli végét néhol tűzfalként alakítják ki. Felvidéki hatásra vezethető vissza a az épülettípus szimmetrikus homlokzati kialakítása, mint klasszicizáló törekvés, mely a kúriák rokonaivá teszik ezen épületeket. Homlokzaton megjelenő szecesszió és eklektika különböző válfajának megjelenése a kisvárosokat utolérő építészeti stílus.

A háztípuson belül Zebegénybe mind a nyeregtetőcsaládi ház formája, mind a hézagos zártosú polgári lakóépületek megtalálhatók.

Zártosú beépítésű hajlított házak középső kapuval

Az ilyen módon utcával párhuzamos gerincű új szárny tetőfelépítménye utal a kétoldalt húzódó szárnyakra.

- Zártosú beépítésű hajlított házak oldalsó kapuval

Funkcionális és társadalmi jellegű információkat hordozó stílus díszes szecessziós, romantikus és eklektikus polgári ízlésre utal.

Az egyes típusokon belül a változatosságot az elemek eltérő kombinációja adja:

- pince, egyéb alépítmény

- homlokzati kiképzés

- nyílászárók

- attika jellegű felépítmény oromfal és tetőfelépítmény

- tornác, udvari homlokzat

- kémények

- kerítés, kapu

Tömegformálás

A területi fejlesztéseknél fontos az új létesítmények megfelelő építészeti eszközökkel való környezetbe illesztése, (mérsékelt tömegalakítással, hagyományos arányrendszer-kialakítással, anyaghasználattal, stb.).

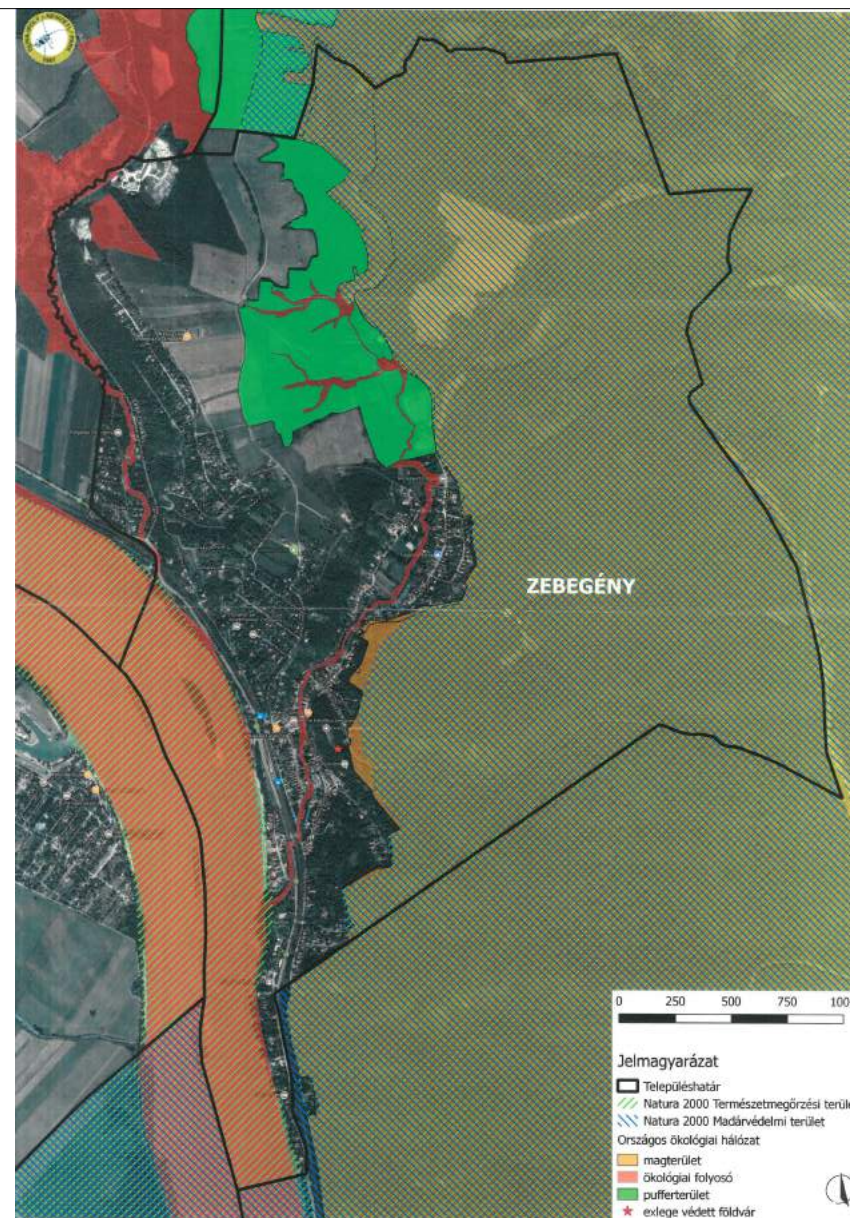
Törekedni kellene a nem országos, de még mindig meglévő karakteres, régi épületek és az általuk biztosított településképi értékeinek megőrzésére. Ezzel együtt azonban a védelem módját, mértékét lényegileg a település anyagi lehetőségei fogják meghatározni.

A természetföldrajzi - geológiai előzménynek messze vezetnek, vissza a földtörténeti múltba, a Pannon tenger 15 millió évvel ezelőtti megszűnésének, a miocén kori vulkánosság, a Börzsöny hegység létrejöttének „történelem előtti” korszakaiba. Ezen folyamatok eredményeként jöttek létre a kistáji földalatti alapjai, a mai felszínt is meghatározó morfológia, vízrajz, a talajtakaró és a felszín alatti adottságok. Ezek részletes elemzése nem szükséges a rendezési terv megalkotásához, de célszerű tisztában kell lenni ezekkel az előzményekkel, amelyek nélkül nem lennének értelmezhető a legújabbkori tájálakulás fejleményei sem. Ezek azonban nincsenek közvetlen hatással a tervekészítésre, bár kétségtelen, hogy alapjául szolgálnak azoknak az értékes természeti adottságoknak, amelyek jelenleg kiemelt védelem alatt állnak.

Zemegény közelmúltbeli történelmének, régészeti emlékeit, sőt az őrközegevédelmi tanulmány ismerteti. Ezek sincsenek közvetlen hatással a mai települési állapotokra, megképebb a tervezési programban meghatározott területfelhasználási - övezeti besorolásokra. Közvetve azonban a település történelmi jellegzetességeit, a szelvények révén megismerhetjük a múltat, a jelenet és a jövőt. A táj- és településérkező, valamint tájhasználati területfelhasználási szempontból a meghatározott településtörténeti folyamatok közelmúltban mentek végbe és ezek viszont jelentősen meghatározzák a táj- és településérkezők mai kereteit. Mindenekelőtt relevánsak a település önálló közsegélt való léteztetnének, valamint a térségi kétfélsébb addó antropogén tájalkító folyamatok léteztetnének és félérdecsének hatása. Tájzerkezteti szempontból is jelentősek azok a momentumok, amelyek fordulópontot jelentettek a terület önálló településként való megjelenését illetően. Ennek egyik közvetlen előzménye a rézkori földvár a mai Kálvárdaromb területén (jelenleg ex lege védett terület - térképi piros csillaggal jelölt). Ezt követően a XI. században (I. Andráskorában) indult meg a település a község mai területén. Őszi jéggyárt látki szerzetesek voltak. A Duna menti községek határában történelmi kialakult, kellemes adottságú, lankás, erdős, később kertes hegyháti területek kezdetben szponzon beépítés kezdeménye és a dunai vízi útall párhuzamos útallal kialakulása után megindul a domborzat által meghatározott utchálózatlan alapuló, falusi jellegű beépítés, a község alaprajzi - térbeli kialakítása, a természeti táj átalakításának különösebb tájtörténelmi előzmények nélküli folyamata. A fent említett, a táj- és települészerkeztetést közvetlenül befolyásoló közelmúltban folyamatok, a XX. század második felében, a szocialista érában végzett tudatos, sőt „tervezerszerű” tájalkatás, a elsősorban a tulajdoni szektorok szerinti megközelgás tájrendezés, másodsorban az állami erdőgazdálkodás eredménye és ezzel összefüggésben a térségi léptéki természetvédelelem létrejötte.

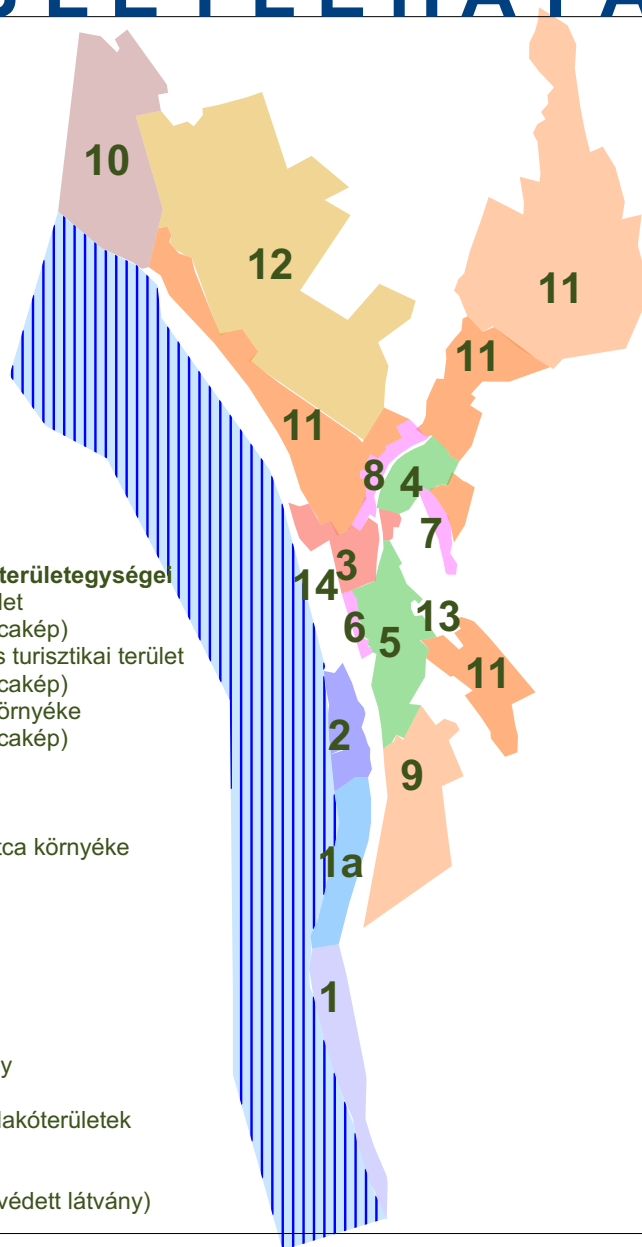
Ezen tájértémi előzmények legjelentősebb pozitív hatásai a táj- és természetvédelmi állapotban, legjelentősebb negatív hatásai a megöröklés és megoldatlan zártkerti problémában testesülnek meg. Ezeket a hatásokat a rendszerváltás tovább erősítette, mind pozitív (a védelem többszintűvé tétele), mind negatív (tájrendezési szempontból nem magalapozott földterületi privatizáció) irányban.

TERÜLETLEHATÁROLÁSOK

Zebegény beépítésre szánt terület egységei

1	Duna parti üdülő terület
(védett látvány- és utcaép)
1a	Duna parti különleges turisztikai terület
(védett látvány- és utcaép)
2	Napraforgó utca és környéke
(védett látvány- és utcaép)
3	Faluközpont
4	Kossuth Lajos utca
(védett utcaép)
5	Szőnyi utca, Árpád utca környéke
(védett utcaép)
6	Millennium sor
(védett utcaép)
7	Deák Ferenc utca
(védett utcaép)
8	József Attila utca
(védett utcaép)
9	Nap hegy, János hegy
10	Újvölgy
11	Központon kívül eső lakóterületek
12	Üdülő területek
13	Temető (védett)
14	Strand- és környéke (védett látvány)

TERÜLETEGYSÉGEK CSOPORTOSÍTÁSA, RÖVID JELLEMZÉSE

Védendő utcaép, kialakult, hagyományos beépítésű területek:

3.	Faluközpont
4	Kossuth Lajos utca
5	Szőnyi utca, Árpád utca környéke
6	Millennium sor
7	Deák Ferenc utca
8	József Attila utca
- A falunak ezen a részén elvárás:
- a védett értékek autentikus felújítása megjelenésben, anyaghasználatban, részletekben, színezésben
 - nem védett épületek esetén a bővítések, átalakítások környezetbe illő módon történő megvalósítása, visszafogott tömegformálás
 - új épületek építése során az utcaépbe történő illeszkedés a tömegképzéssel, magasságok, tetőhajlásszög, tetőgerinc irányának megválasztásával
 - az új épület viselje magán kora építészeti szemléletét
 - nem kívánatos új épület építése során archaikus elemek alkalmazása, osztott üvegezés, ablakok körüli tagozatok, párkányok, timpanonok, oszlopok beépítése - ezek lerontják az eredeti értékek hatását

A Duna partján

1	Duna parti üdülő terület
1a	Duna parti különleges turisztikai terület
-	a Duna parti sávja természeti értékeinek megóvása
-	ártéri jelleg figyelembe vétele

Természetbe ágyazott, egyedi területek

9	Nap hegy, János hegy
10	Újvölgy
-	meglévő épületek átalakítása, új épületek építése során a természeti értékek megőrzése, a terület alacsonyabb beépítettségével, az építmények tömegének, az épületmagasságoknak a tudatos csökkentésével, zöldtetők és zöld növényfalak alkalmazásával

Központon kívül eső lakóterületek

- meglévő épületek átalakítása, új épületek építése során a természeti értékek megőrzése, a terület alacsonyabb beépítettségével, az építmények tömegének, az épületmagasságoknak a tudatos csökkentésével, zöldtetők és zöld növényfalak alkalmazásával

Nyaraló területek, külterületek

- Zebegény táji értékeivel a nyaraló területen kialakult épített környezet.
- minél inkább tájba simuló, kis tömegű épületek elhelyezése a kívánatos
- zöldtetők, földházak ideálisak a területre
- homlokzatokon faburkolatok

természeti környezet

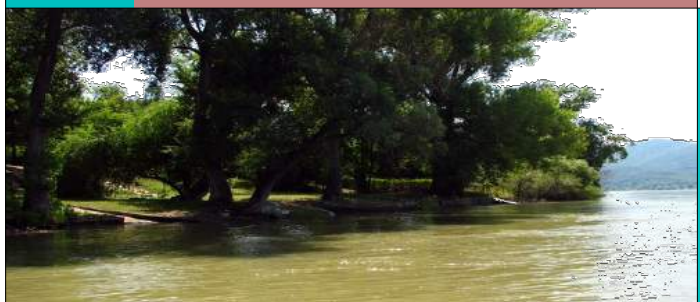
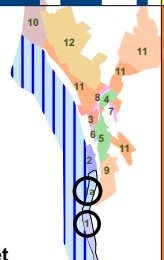
A Dunakanyar csodálatos látványának része a terület.

Egyik oldalról a Duna, másik oldalról a János hegy és Naphegy határolják.

A Duna menti telkek esetében a telepített növényzet a táj része, Őshonos fajok telepítése kívánatos, megválasztásuk kiemelt odafigyelést igényel.

A támfalakat növényzettel kell betelepíteni, befuttatni.

A kialakult dús vegetációt meg kell őrizni.

1. DUNAPART DÉLI TERÜLET

jellemzők:

Földrajzi szempontból Zebegény legdélebbben fekvő területe, fogadja a Vác felől érkezőt. Egyik oldalról a Duna, másik oldalról a Dózsa György út (12-es országút) harárolja. Funkciója üdülőterület. A telkeket részben a Duna nagyvízi meder illetve fakadóvíz zónák veszélyeztetik. Jelentős százalékban beépült. Itt található a Döry villa valamint a "Bazsarózsa ház", mindkét épület helyi védelem alatt áll. A meglévő épületállomány vegyes képet mutat. Romantikus stílustól kezdve a modern hangvételű lapostetős házakig számos irányzat megtalálható. Az újonnan beépült ingatlanokon a modern felfogás uralkodó.

védett épületekre vonatkozó követelmények:

- a védett épületek nem bonthathatók
- felújításuk kizárólag autentikus módon történhet
- építési munkákat megfelelően szükséges elkészíteni a történeti vizsgálatot az épületekhez

TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK:

A Dunakanyar térsége várhatóan a világörökség része lesz, külön felelősséget igényel a környezethez történő alkalmazkodás.

kerítés

- tömör kerítés nem építhető sem a közterület, sem a szomszédos telkek határán.
- 1.0 méternél magasabb támfal nem létesíthető

létesíthető funkciók

- legfeljebb egy üdülőegységet magába foglaló üdülőépület, vendéglátó épület, kiskereskedelmi épület, sportépítmények helyezhetők el a telkeken
- csak az építési helyen belül és az oldalsó telekhatártól mérve legalább 3 méter távolságra helyezhetők el: közműpótló műtárgy, építménynek minősülő antennatartó szerkezet, zászlótartó oszlop legfeljebb 6,0 méter magassággal,

megjelenés, anyaghasználat

- Az épületeket lábakra állítva kell megvalósítani, a lábak közötti területet feltölteni és beépíteni (lépcső elhelyezésének kivételével) nem lehet. A földszinti padlóvonal magasságát a mértékadó árvíz szint fölött legalább 1,0 méterrel, legfeljebb 2,5 m-rel történő kiemeléssel kell meghatározni.
- A Bauhaus magyarországi nyaralóépítésze a maga idejében kiemelkedő színvonalú volt, építészeti minőségében hasonló előremutató, tömegformálásában korszerű legyen az épület
- Anyaghasználatában domináljon a fa és a vakolt felület, a fából készült szerkezetek, burkolatok színe természetes, világos fa (fenyő, tölgy, világos dió)
- Vakolt falak színe jellemzően a fehér árnyalatai
- Lehetőség szerint készüljenek nagy üvegfelületek
- A kertek kialakításánál a klímát és az ártéri hatásokat tűrő növényfajok telepítése javasolt
- A partmenti sávot természetes állapotában indokolt megőrizni
- A kerítéseket és támfalakat növényzettel fedetten, befuttatva lehet megvalósítani.
- Amennyiben a kialakult állapot és a terepadottságok indokolják, emelt szinten, fedetlen gépkocsi beálló felület kialakítható az út felől az előkertben

2. NAPRAFORGÓ UTCA
ÉS KÖRNYÉKE

természeti környezet

A Dunakanyar csodálatos látványának része a terület. Egyik oldalról a Duna, másik oldalról a János hegy és Naphegy határolják. A Duna menti telkek esetében a telepített növényzet a táj része, megválasztása kiemelt odafigyelést igényel. A klímához alkalmazkodó, őshonos növények telepítése a kívánatos. A támfalakat növényzettel kell betelepíteni, befuttatni.

2. NAPRAFORGÓ UTCA ÉS KÖRNYÉKE

jellemzők:

Az 1920-as évek végén gróf Károlyi Lászlóné Apponyi Franciska Zebegénybe költözött. Megvásárolt és felújított a napjainkban Napraforgó utcának nevezett utca házai közül néhányat. A grófnő hosszú évek óta vállalt jótékony tevékenységet, Zebegénybe költözve folytatta a kicsinyekkel való törődést. A falu gyermekei részére létrehozott egy különleges közösséget. A közösség neve "Virágegylet" volt. Az eylet tagjai virágok, fák, bokrok, madarak nevét vették fel, Apponyi Franciska maga a Napraforgó nevet viselte. Ennek szimbolikus jelentősége is volt. Az egyletben a felnőttek és a gyerekek együtt tanultak, meséket mondtak egymásnak, közösen sportoltak. Botanikai gyűjteményt hoztak létre. Külön meg kell említeni, hogy korukat megelőzve a környezettudatosságra nevelték a gyerekeket. Kb. 300 gyermek és 50 felnőtt tagja volt az egyesületnek. Belső életét teljes egyetlenség jellemezte, cím, rang és különbség nélkül. Munkatársai önként vállalkoztak a nemes munkára, hogy Zebegény község gyermekeit játék, sport és szórakoztató munka közben neveljék vallásos, hazaszerető emberekké.

A környezet, az utcakép és az épületek helyi védelem alatt állnak.

A védett épületek egymáshoz hasonló, népi romantikus stílusban készültek, jellemzőjük a kék szín használata.

védett épületekre vonatkozó követelmények:

- a védett épületek nem bonthathatók
- felújításuk kizárólag autentikus módon történhet
- építési munkákat megelőzően szükséges elkészíteni a történeti vizsgálatot az épületekhez

TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK:

kerítés

- tömör kerítés nem építhető sem a közterület, sem a szomszédos telkek határán
- új kerítés megvalósításakor a környezetben található kerítések elemeihez alkalmazkodva kell építeni
- meglévő kerítés felújítását autentikus módon kell végezni
- 1.0 méternél magasabb támfal nem létesíthető, amennyiben a terepadottságok következtében ennél magasabb támfal építése indokolt, azt elemekre bontva, lépcsőzetes formában lehet kialakítani, a támfalat minden esetben örökzöld befuttatva, vagy örökzöld növényvel takartan kell kialakítani

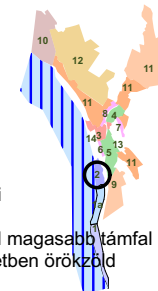
növényzet

funkció

- legfeljebb egy lakásos lakóépület építhető

megjelenés, anyaghasználat

- új épület építése, vagy meglévő épület bővítése esetén az épület tömegformálása kövesse a környezetben található, védett épületek tömegkialakítását, a tetőgerinc irányát, a tető hajlásszögét, a szerkezeti feszítávokat
- környezeti, illeszkedési vizsgálattal igazolt módon szükséges az építészeti karakterhez történő alkalmazkodást bemutatni
- a falak vakoltak, színük a fehér és a törtfehér színei, a fából készült szerkezetek színe kék (kék szín a Coloroid Magyar Színszabvány szerint: A52, T14, V40)
- egységes, előrt nélküli beépítés esetén az utcakép megőrzése érdekében az építési vonalat utcavonalon kell tartani
- az épületeken műanyag, eternit és bitumenes hullámlemez, bitumenes zsindely, bitumenes síklemez, fémlemez nem használható. Tetőfedés anyagaként vörös színű égetett agyagcserép, pikkelyszerű síkpala fedés téglavörös színben alkalmazható Épületgépészeti berendezés Az épület-gerinctől a közterület felőli oldalon csak takarással-helyezhető el. a tető hajlásszöge 35-45 fok között lehet.

védett példák

3. FALUKÖZPONT ÉS KÖRNYÉKE

2. FALUKÖZPONT ÉS KÖRNYÉKE

jellemzők:

A falu szerkezetének első utcái a jelenlegi Deák Ferenc utca, Kossuth Lajos utca és Szőnyi utca. A régi piac helyét a Kossuth Lajos utca kiszélesedő részénél kereshetjük. Bizonyára a piac igényelte a dunai kapcsolatot, a patakon átívelő hídon át juthattak le a Dunához. Később ehhez a vonalhoz települt az állomás épülete. A Petőfi tér mind a mai napig esetlegesen kapcsolódik a település szerkezetéhez. Meghatározó műemléke 1910-ben épült, a Kós Károly és Jánszky Béla gyönyörű szecessziós temploma. Mielőtt a két építész megbízták volna a feladattal már rendelkezésre állt Gyalus László műépítész templomterve. Bartók Józsefnek köszönhető, hogy nem egy eklektizáló templom épülete valósult meg. Zebegegény épített környezetét éppen ez a szellemiség, az új iránti nyitottság teszi értékesé. Az iskola épülete két részből áll. A vasút felé eső épületrész eredetileg a falu nagyvendéglője volt, 1904-ben épült. A templom két oldalán, a tér területén, két üzlet épülete található.

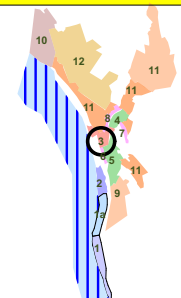

HAVAS BOLDOGASSZONY-TEMPLOM
KÓS KÁROLY ÉPÍTÉSZ TERVEI SZERINT

A település központjában a növényállomány védelmét biztosítani kell. Virágok elhelyezésére szolgáló utcabútorokat egységesen, a környezethez illeszkedve lehet telepíteni. Egyéb utcabútorok a település egészére vonatkozó rész alapján helyezhetők el.

ZEBEGÉNY SZŐNYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA A FŐTÉREN

védett épületek

Amikor a TÖKFESZTIVÁL átveszi az uralmat

Javasolt egységes térburkolati felújítás

Zebegény főterét a jövőben a falu valódi fórumává kéne varázsolni. A térfelület új burkolati koncepciójával, a külterületi köztéri funkcionális egységek átszervezésével, újragondolásával lehet új életet lehelni a hosszan elnyúló, helyenként kiöblösödő térbe. Szükséges az új funkcionális területek összekapcsolása egységes térburkolat megvalósításával. A növényzetnek, fáknek, virágoknak mindig lesz helye Zebegény közterületein.

2. FALUKÖZPONT ÉS KÖRNYÉKE

TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK:

védett épületekre vonatkozó követelmények:

- a védett épületek nem bonthathatók
- felújításuk kizárólag autentikus módon történhet
- építési munkákat meglezően szükséges elkészíteni a történeti vizsgálatot az épületekhez
- a településközpontja elsősorban a közösségi létesítmények elhelyezésére szolgál, ennek megfelelően a beépítési paraméterek lényegesen magasabbak beépítési százalék és épületmagasság vonatkozásában, mint döntően lakóépületek számára szolgáló területeken

telepítés, megjelenés, anyaghasználat

- Meglévő beépítés esetén új épületet úgy kell tervezni, hogy bővítés vagy továbbépítés esetén a zárt sorú beépítés kialakulhasson.
- A Havas Boldogasszony templom műemlék, a környezet műemléki környezet, közelében további védett épületek találhatók. Különös figyelmet és alkalmazkodást követel bármilyen építési tevékenység.
- új épület építése, vagy meglévő épület bővítése esetén az épület tömegformálása kövesse a környezetben található, védett épületek tömegkialakítását, a tetőgerinc irányát, a tető hajlásszögét, a szerkezeti fesztávokat, homlokzatmagasságokat
- felújítás esetén az eredeti állapot visszaállítása a cél, történeti vizsgálat alapján a korábbi részletkialakítások, színhasználat alkalmazása indokolt
- környezeti, illeszkedési vizsgálattal igazolt módon szükséges az építészeti karakterhez történő alkalmazkodást bemutatni
- a falak vakoltak, a település egész területére vonatkozó elvárásokban Coloroid Magyar Színszabvány szerint felsorolt színek
- egységes, előkert nélküli beépítés esetén az utcakép megőrzése érdekében az építési vonalat utcavonalon kell tartani
- az épületeken műanyag, eternit és bitumenes hullámlemez, bitumenes síklemez, fémlemez nem használhatók. Tetőfedés anyagaként vörös színű égetett agyagcserép, pikkelyszerű síkpala fedés téglavörös vagy antracit színben alkalmazható
- Épületgépészeti berendezés a közterület felől látható módon nem helyezhető el.
- a tető hajlásszöge 35-45 fok között lehet

kerítés

- tömör kerítés nem építhető sem a közterület, sem a szomszédos telkek határán
- új kerítés megvalósításakor a környezetben található kerítések elemeihez alkalmazkodva kell építeni
- meglévő kerítés felújítását autentikus módon kell végezni
- 0,5 méternél magasabb támfal nem létesíthető, amennyiben a terepadottságok miatt szükséges nagyobb szintkülönbség áthidalása, lépcsőzetes módon lehet megoldani
- a támfalak növényzetten takartan kell kialakítani

Közösségi ház terve

Zebegény számára fontos lenne egy közösségi épület megvalósítása a falu központjában. A tervezés néhány évvel ezelőtt elkezdődött. Építész: Buzgó Csanád okleveles építészmérnök.

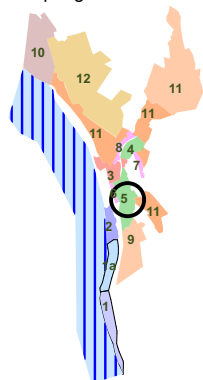

példák

4. BARTÓKY UTCA, ÁRPÁD UTCA ÉS KÖRNYÉKE

Zebegény régi, szűk utcái közé benéznek a környező hegyek. Itt kanyarog a Malom patak. Természetes völgyére néha-néha rálátni, sikátorok szelik keresztül, kedves hidakról feltárul romantikus szépsége.

Azon kevés helyek egyike, ahol kiszélesedik a tér

SZŐNYI VILÁG KERTJE
AHÍRES FEJÉR PADDAL

DOMBOLDAL LÁTVÁNYA

BARTÓKY UTCA PINCESŐR

BARTÓKY UTCA PINCESŐR

ÁRPÁD UTCA HÁZAI

BARTÓKY UTCA HÁZAI

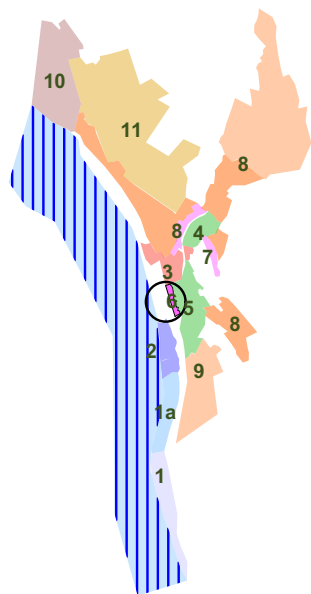
5. SZŐNYI UTCA, BARTÓKY UTCA, ÁRPÁD UTCA ÉS KÖRNYÉKE

jellemzők:

A Dunával párhuzamos két utca a falu legkorábbi beépült területei közé tartoznak. Döntően ormfalas, tornácos házakat láthatunk, a tetőgerincek többnyire az utca vonalára merőlegesen állnak. Találhatunk azonban zártosorú beépítésű szakaszokat is. A házak kora és mérete változatos. Kissé szegényes épületek között gazdagon díszített, polgári házak állnak. Itt találhatjuk a romantikus hangulatú pincésort. Szőnyi István köréhez tartozó festők kedvelt nyári tartózkodási helye volt a pinceházak környéke. A Kálváriához vezető Kálvária köz keskeny, macskaköves utcaképe csak gyalogosan járható. A kanyargós meredek közterületről kedves házak nyílnak.

A környezet, az utcakép és az épületek helyi védelem alatt állnak.

Az utca egyik oldalán a vasút felől nincs beépítés.
A sínekig elhelyezkedő jelentős részsűt kialakult növényállomány borítja.
Sajátosan sok fenyő látható a kertekben.
Az utca felső szakaszáról a a János hegyre és Naphegyre lehet látni.

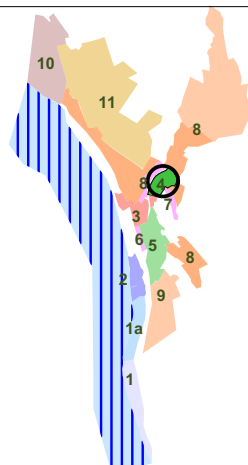
A Millennium sor hangulatos utcácskája a vasút mentén fut.
A sík utca szakaszt a faluközpont felé emelkedő meredek szakasz követi.
Keskeny, oromfalas épületei, az utca szintkülönbsége sajátos hangulatot áraszt.

védett utcaképek

Kossuth Lajos utca a patak vonalát követi. A faluközponttól kiindulva mindkét oldala beépített. Ahogy kifelé sétálunk, a bal oldalon elérjük az utolsó házat, és feltáru a patak mellett húzódó széles közpark. A jobb oldalon a Kálvária domb meredek, artistikus fala kíséri az utcát.

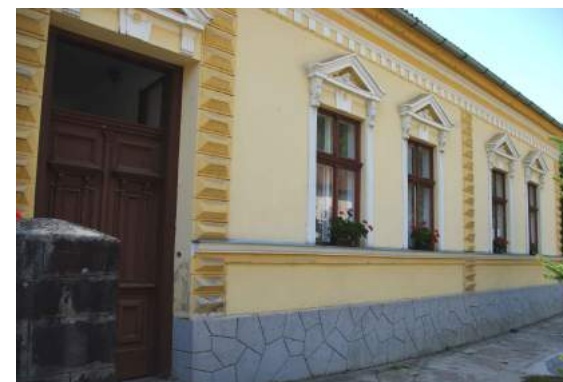

KOSSUTH LAJOS UTCA

KOSSUTH LAJOS UTCÁBÓL

Kossuth Lajos utca a falu központjából vezet ki a Börzsöny irányába. Korabeli fényképeken látható, hogy kizárólag ormfalas, tornácos lakóházak öveztek ezt az utcát. Azóta számos ház átépült, itt is megindult a zártorú beépítési mód. Láthatunk jelentős méretű, polgári jellegű épületeket. Az utca kiszélesedő részénél épült meg 1911-ben szecessziós díszítéssel, lapostetős kialakításával a kor modern törekvéseit is hordozó nyaraló. Sajnos az eltelt 100 évben többször átépítették, magastetőt építettek rá.

KOSSUTH UTCA PLATÁNIAI

KOSSUTH LAJOS UTCA

KOSSUTH LAJOS UTCA

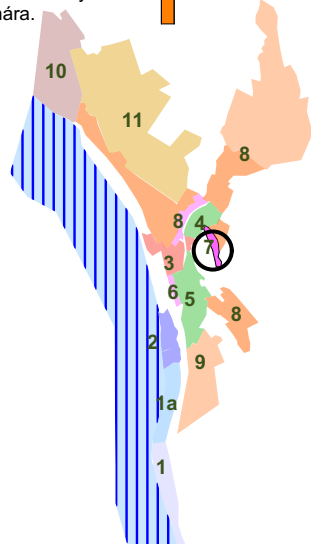

védett utcaképek

Az utca mindkét oldali házsorának telkei a természetben oldódnak fel. Az erdőbe futó aszfalt földúttá szelődülve vezet föl a Kálvária dombra a Trianon emlékműhöz és a Kálvária Kápolnához, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a kanyargó Dunára.

A Deák Ferenc utca emelkedve kerüli meg a Kálvária dombot és az erdőben végződik. A Kálvária domb felé eső házai a meredek löszfal tövében épültek. Döntő részük egy traktusos, nyeregtetős, az utcára oromfallyal néz.

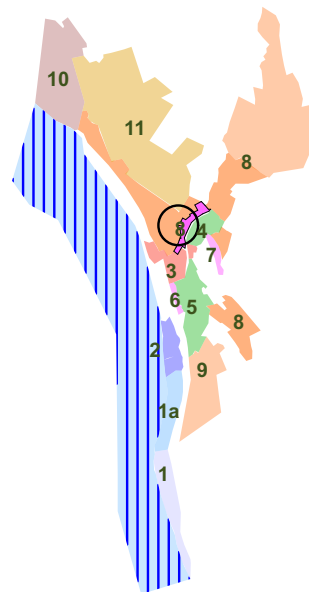

védett utcaképek

JÓZSEF ATTILA UTCA

A keskeny József Attila utca a falu központjából indul a Havas Boldogasszony templom mellől. Egyik oldalon a patak, másik oldalon meredek domboldal határolja telkeit. A házak mögött magasodó meredek domboldal csupasz oldalakkal és fákkal, bokrokkal benőtt felületekkel egyaránt gazdagítja a látványt. Az utcácska kertjeit dúsán borítja a vegetáció.

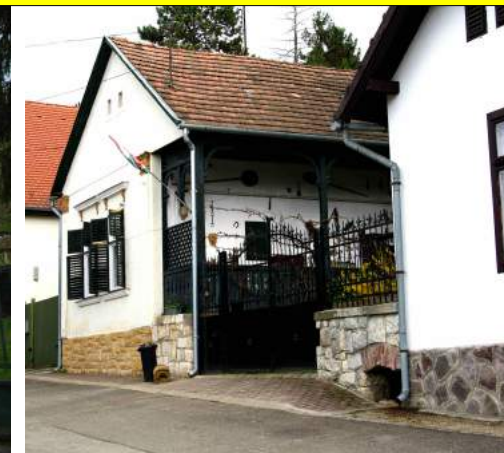
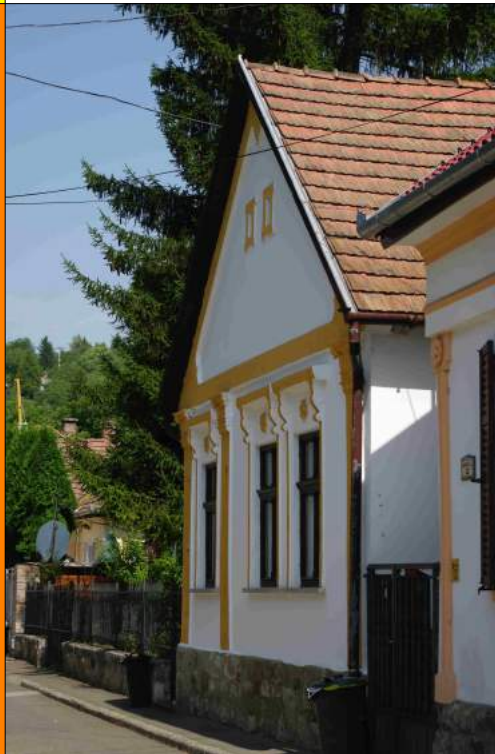
KOSSUTH LAJOS UTCA

A templom közelében még nagyobb, hagyományos polgári lakóházak települtek az utca két oldalára. A házak többsége az utcával párhuzamosan helyezkedik el, ennek döntő oka, hogy kis mélységű telkek tudtak csak kialakulni a természeti adottságok szorításában. Ahogy távolodunk a falu központi magjától, kisebb-nagyobb nyaraló épületek is megtalálhatók. A szűk kis utca különleges hangulatú.

védett utcaképek

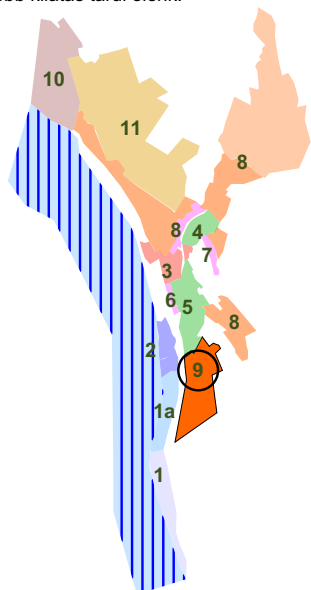
Igényesen felújított
épületek Zebegényben -
válogatás

A János hegyre, Nap hegyre felkúszó telkeket többnyire dús növényzet borítja. A meredek, rövid utcák végét a hegyoldal fái zárják le.

Minél feljebb jutunk a hegyen, annál szebb kilátás tárul eléünk.

Itt található Zebegény egyik kuriózuma, a védeettséget élvező épület, amely eredetileg az 1895-96-os millenniumi világkiállítás dohányipari pavilonja volt. Innen származik a Dohánypavilon elnevezés. Gyermekekülöklőként is szolgált, ma restaurálásra szorul. A vasúti töltésen túl, a hegyoldalakon a vasúttal párhuzamosan települtek az első házak. Később a meredeken emelkedő utcák mentén alakult ki beépítés. A kép meglehetősen vegyes, közös jellemzőt nemigen lehet találni.

Zebegény belterületi része a település központjától északra fekvő, egy önálló megközelítésű völgyben meghúzódó terület, az Újvölgy. A harmincas években alakult ki a viszonylag sík terepen, a közel szabályos hálóban tervezett utcarendszer, amely nyaraló épületek elhelyezésére szolgált.

Építészeti szempontból vegyes kép rajzolódik ki, a nyaralók kora és stílusa egyaránt széles skálán mozog.

A nyaraló tulajdonosok építettek maguknak egy saját kis kápolnát. Az Újvölgyben még a kápolna is szerényen bújkol meg a fák közé húzódva.

A dombok közé ékelődő patak völgy kulturált üdülő terület, a nyaralók kertjeiben idős fák szolgálnak árnyékkal. Az utcákról a házak szinte nem is látszanak a nagy fák alatt.

ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

ÚJ LAKÓHÁZAK SZÉP PÉLDÁI ZEBEGÉNYBEN,
megvalósult épületek és tervek

A falu védett utcaképeiben oromfalas épületek közelében elvárás, hogy az épület közterület felé eső része oromfalas kialakítással készüljön. Az oromfal szélességi és magassági arányai alkalmazkodjanak a környező épületekhez.

Az épület közterület felé néző homlokzati síkjától mérve legalább 5 méter épületmélységig nyeregretetős tömegformálás szükséges.

35-45°-os hajlásszögű tetővel és égetett cserép héjalással. A tető színe vörösesbarna, terrakotta lehet. A homlokzatok anyaghasználatában domináljon a vakolt felület. Az alkalmazott színek a világos, nem hivalkodó színek legyenek.

A tervezett épületek javasolt tömegformálása hagyományos oromfalas a falu belső területein.

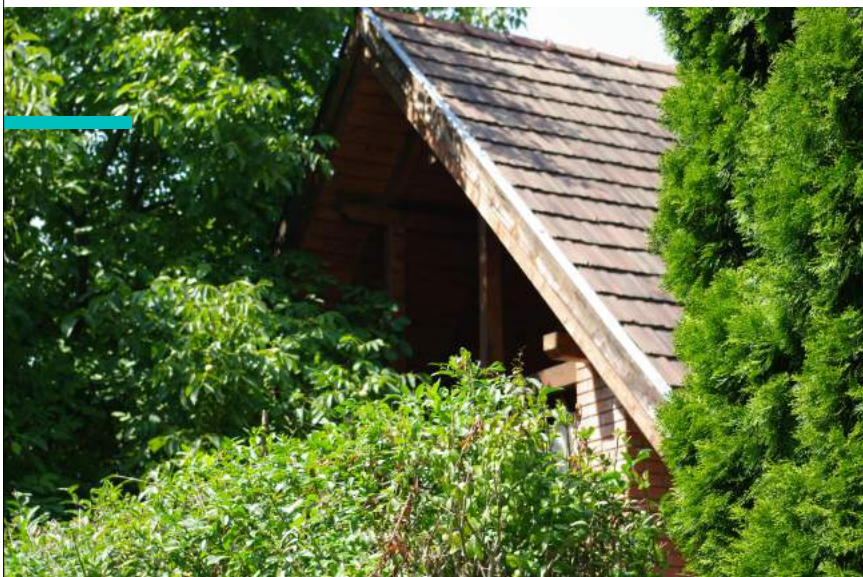

Buzgó Csanád okleveles építészmérnök munkái Zebegényben

Zebegényben még a házak is zöldbe öltöznek. A dús vegetáció között megbújó épületek barátságosan illeszkednek a környezetbe. Különösen a nyaralók és a külterületi beépítések esetében javasolt az épület növényzettel történő befuttatása. A tájképbe simuló épület a lakója és a külső szemlélő számára is hasznos. Nyári melegben természetes árnyékot is biztosít a növényzet a falaknak, a levelek között szabadon jár a levegő, ezzel környezetbarát módon hűti a belső teret.

JAVASOLT ZEBEGÉNYI PÉLDÁK ÉPÜLETEK ELHELYEZÉSÉHEZ, BŐVÍTÉSÉHEZ

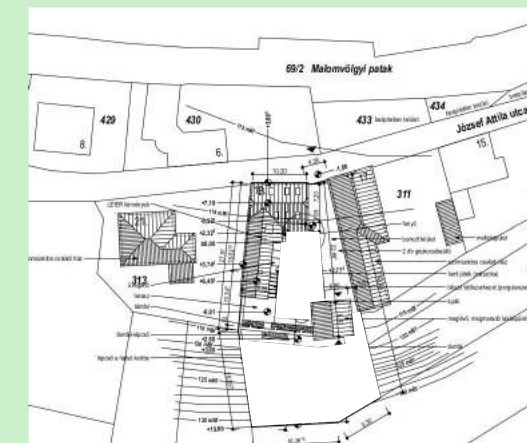

Az épületek telken történő elhelyezése alapvető kérdés mind a közterület felé eső nézetek, mind a telekterület felhasználása szempontjából. A központban megvalósult óvoda bővítés és a Községi ház terveihez készült helyszínrajzokon látható, hogy a bővítési tervek tiszteletben tartották a környező beépítési struktúrát.

A Település központján kívül eső lakóterületein, üdülő területein és kertes övezeteiben gyakran előfordul, hogy a kilátás vagy a terepadottságok miatt a telek közterülettől távol eső részére települtek a házak. Ilyen esetekben indokolt alkalmazkodni a kialakult állapothoz. A két bemutatott helyszínrajz ezekre az esetekre mutat megoldást.

Meglévő épület bővítése oldalhatáron, a jellemző beépítési formához alkalmazkodva

Zebegény csodálatos táji környezete olyan érték, amelyre közösen kell vigyáznunk. Igényes, korszerű épületek megvalósításával, tájba símuló formákkal, terepre illesztett épülettömegekkel, növényzettel, földdel borított, fával burkolt épületekkel szolgálhatjuk ezt a célt.

Makovecz Imre egyik legkedvesebb tanítványa, Ekler Dezső által tervezett magyarországi példák ezen az oldalon bemutatott három kép. Ekler Dezső a Mester gondolatvilágából építkezve jutott el az általa jelenleg képviselt irányzathoz. A bemutatott példák nem uralkodnak a környezetük felett, hanem lágyan illeszkednek rá. Meghagyják a természetet minél inkább a maga eredeti formájában. Egyszerű tömegformálással, főleg alapterületek nélkül valósultak meg ezek a házak. A külső tér, mint táji környezet átmeneti terekkel alkot szerves egységet a belső terekkel.

FÖLDHÁZAK, ZÖLDTETŐS HÁZAK
nem zebegényi példa

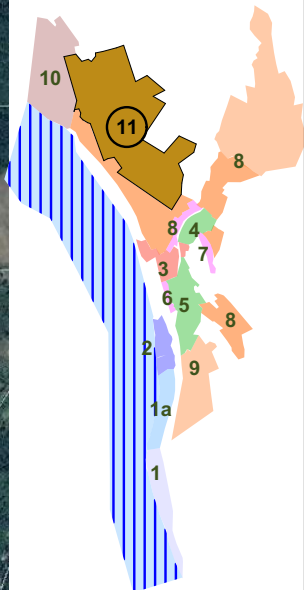

ZEBEGÉNYI NYARALÓ: BIRKÁS ZOLTÁN ÉPÍTÉSZ TERVE

épület és természet kapcsolata példák

zöldtetők, dombházak

**Az üdülő területekről
csodálatos kilátásban
gyönyörködhetünk.**

Zebegény hosszú idő óta fogadja a pihenni vágyó, nyaraló családokat. Igényes villa épületek készültek a múlt század elején.

A hatvanas-hetvenes években alakultak ki a zártkertes területeken, a jelenlegi üdülő övezetekben a kisebb méretű nyaraló építmények.

A falu életében jelentős változást hoz a nyár. Az üdülőtulajdonosok mellett turisták is egyre többen keresik fel a falut, amint beköszönt a szép idő.

A meredek domboldalakról csodálatos panoráma tárul a szemlélődő elé. Nem véletlen tehát, hogy olyan sok nyaraló épület található Zebegényben.

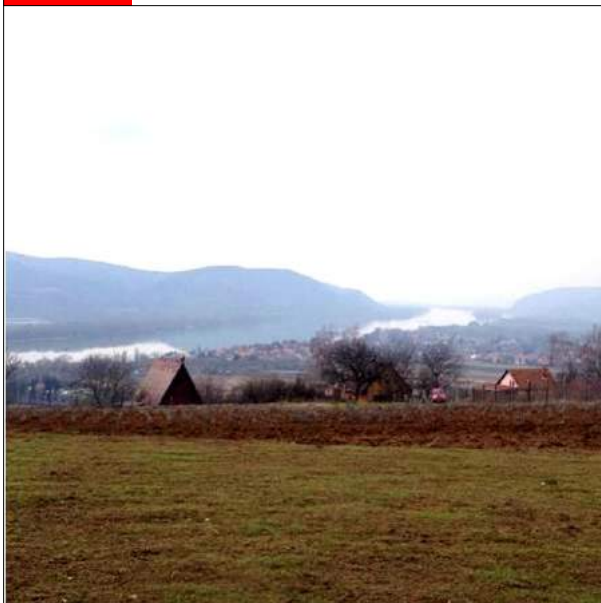
Az állat- és növény nevű utcák a Virággyelet emlékét idézik fel.

Az épületek sokasodnak a hegyoldalakon. Közös jellemzőt nem lehet találni sem a telepítésben, sem a tető, sem az anyaghasználat vonatkozásában. Eltérő stílusok, kis hajlásszögű és alpesi meredek tetők váltakoznak, az anyaghasználat kavalkádját felvonultatva.

Kifejezetten bántó a sokféle irányú, hajlású, anyagú tetők rendezetlensége. Vigasztal az szolgálhat, hogy viszonylag jelentős, értékes növényállomány takarja a dombok felszínét.

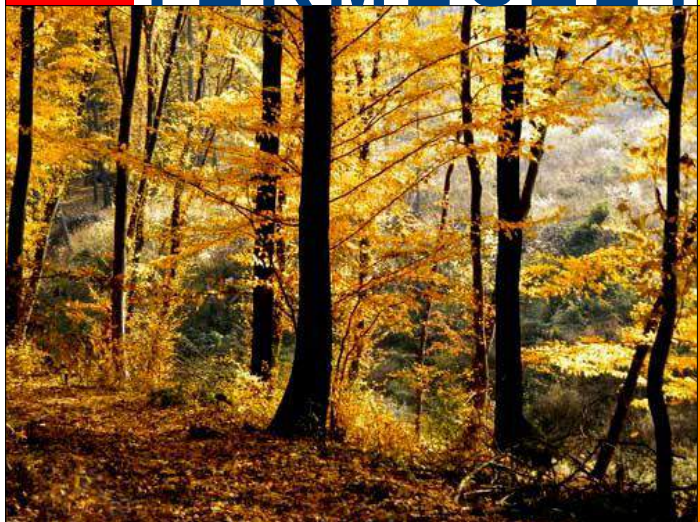
Egyre többen választják állandó lakóhelyként az üdülő- és kertes területen megépült házakat.

A falu külterületei különleges értékekkel rendelkeznek. Gyönyörű panorámával szolgálnak - ez egyik kiemelkedő tulajdonságuk. Értéket jelent látványuk a Duna felől, a túlsóparttól. Ez a látvány országos védeltséget élvez. A lankás domboldalak szántóföldjeit erdők keretezik, a NATURA 2000 részeként.

Makovecz Imre egyik legkedvesebb tanítványa, Ekler Dezső által tervezett további magyarországi példák ezen az oldalon bemutatott épületek. Félíg nyitott, fedett téren keresztül kapcsolódik az épület a környező tájhoz.

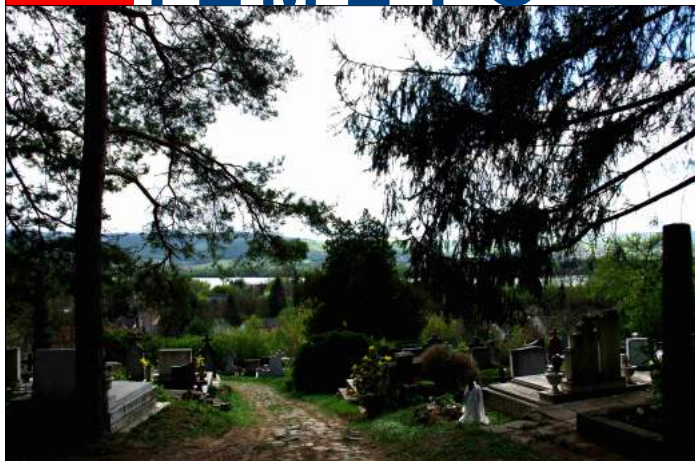
fák között, tájban élő építészeti példák

növénnyel befuttatott kerítés példái

Ahogy az épületek számos stíluskorszak jegyeit őrzik, úgy a hozzájuk tartozó kerítések is sokfélék. Néhány példa illusztrálja az igényes közterületi kerítés lehetséges megoldásait zebegény területén.

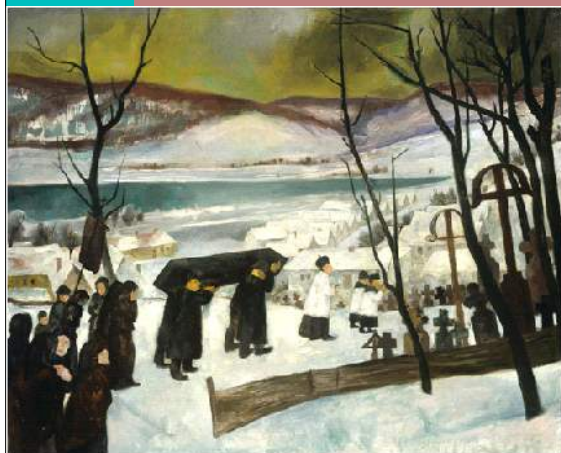

Zebegény temetője egyike az ország legszebb és legismertebb temetőinek. Csodálatos fekvése és Szőnyi István különleges hangulatú festménye, a ZEBEGÉNYI TEMETÉS egyaránt hozzájárul ehhez az ismertséghez.

DUNA PART

KOSSUTH LAJOS UTCA

KOSSUTH LAJOS UTCA

MEAC PERENC UTCA

TERMÉSZET

Zebegény két patakja, a Malomvölgyi patak és az Újvölgy patakja, a Verbic patak három részre szeli a falut, a dombok között kanyarogva alakítva ki a település csodálatos domborzatát.

Természetes medrei közül néha kilépő vízfolyások környezete festői szépségű.

A falu közlekedés és a turizmus számára a patakok fölött helyenként hidak ívelnek át.

A patakok környezete a mindenkor Szabályozási Tervben meghatározott védőtávolságon belül nem építhető be. Ezeken a területeken magántulajdonú, beépítésre szánt telkek esetében öshonos növényzettel, kulturáltan kialakított kertek alját lehet megvalósítani. Egyéb helyeken a partoldalak természetes környezetét kell megőrizni.

PATAKOK

ÉS

HIDAK

Zebegény hídjai

Zebegény hídjai

hídterv: Magyar Mihály okleveles építészmérnök

Beépítésre szánt területeken, magánkertekben futó patak esetében kulturált kertekalkját lehet kialakítani, mint a bemutatott zebegényi példa is teszi. A növényzet összetétele döntően őshonos fajokból válogatva alakuljon ki, többszintes növényállomány életterét biztosítva.

A hidak szerkezete döntően fából készüljön. Megjelenésében a korlátok szükséges magasságánál ne terjeszkedjen túl. Biztosítson lehetőséget a hídról a környezet megszemlélésére.

példák hidak és patakpartok kialakítására

Igényes kertek, amelyek többszintes növényállományt alkalmazva valósultak meg. Kevés burkolt felülettel, intim terek létrehozásával lehet hangulatos otthont teremteni.

Zebegény dimbes-dombos tája a kertek tervezői számára is kihívást jelentenek. Dús növényzettel, szabálytalan tereptárgyakkal természetközeli állapot teremthető

lépcsőzetes, növényvel telepített támfal

szabálytalan kerti lépcső

Zebegény utcái többségében szűkek, számos közülük igen meredek. Partnerségi egyeztetés keretében, lakossági javaslatra, szeretnénk a közterületeken az utakat, járdákat egységes burkolattal ellátni. Az így kialakuló felületek kerítéstől kerítésig, vagy házfaltól házfalig jobb kihasználhatóságot tesznek lehetővé, megoldhatják passzív módon a forgalom lassítását. A közterületi felület funkcionális megosztásával biztosítani lehet parkoló helyet gépjárművek számára, növényzet elhelyezésére, faültetésre. Ezzel biztonságosabbá válnak a gyalogosok és kerékpárosok számára az utcák.

A vízelvezetés korszerű módon oldható meg. A domboldalakon a tervezett kialakítás lehetővé teszi a meredek szakaszok biztonságosabb megoldását. Az egységes növénykiültetéssel, utcabútorok tervezett elhelyezésével korszerű, jól működő, rendezett utcakép alakulhat ki.

lépcsőzetes, növényvel telepített támfal

szabálytalan kerti lépcső

TOVÁBBI TERVEK

Zebegény a festők faluja, a művészetek településének imázsát kiterjesztenénk további köztéri alkotások megvalósításával. Partnerségi egyeztetés keretében, lakossági javaslatra, szeretnénk Zebegényben elhelyezni Maróti Géza szecessziós alkotását. A településen egyre több köztéri alkotás számára biztosítunk elhelyezési lehetőséget.

Szűk közterületeken a kerítés mellett, vagy a kerítés részeként is megvalósítható szobrok és köztéri alkotások elhelyezése

MARÓTI GÉZA ALKOTÁSAI ZEBEGÉNYBEN

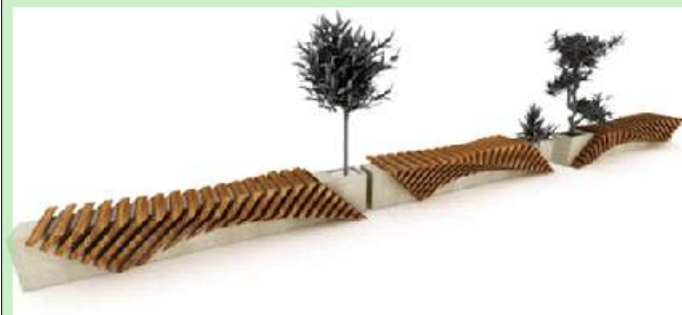
SZOBROK FALUJA

TRIANON EMLÉKMŰ

UTCABÚTOROK

A fa, mint természetes anyag felhasználásával lehet korszerű, modernebb hangvétellű tárgyakkal szaporítani az eddigieket a falu közterületein.

Zebegény lakói eddig is törekedtek arra, hogy a közterületeken természetes anyagból készüljenek az utcabútorok, játszótéri eszközök, reklámhordozók. A Születések kertje a falu legkisebbjeinek nevét őrzi. A játszótéri eszközök is fából készültek. A Duna partján kialakított csónaktároló is ebben a szellemben fogant. A reklámhordozók hasonló stílust mutatnak.

Zebegény játszótéri eszközök

Zebegény
INFORMÁCIÓS TÁBLA

Zebegény SZÜLETÉSEK KERTJE

Zebegény csónaktároló a Duna partján

Zebegény JÁTSZÓTÉR

Zebegény közterületei

fából készült közterületi elemek

Helyi Építési Szabályzat és függelékei
Szabályozási Terv
Alátámasztó munkarészek
Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány
PESTTERV Makkai Krisztina, Burányi Endre
Bemutatott tervek és megvalósult épületek
Buzgó Csanád
Birkás Zoltán
Ekler Dezső
Magyar Mihály
Adatszolgáltatások Duna-Ipoly Nemzeti Park
Pest Megye Főépítésze
Festmények: Szőnyi István
Szobotka Imre
Nánásy Ilona
Archív fényképek Községi oldalak
Fényképek Nánásy Ilona
Műhold felvételek: Google Earth

A kézikönyvet összeállította Zebegény Község Önkormányzata
megbízásából:

Nánásy Ilona főépítész
okleveles építészmérnök
építész vezető tervező E1- 01-1264
vezető településtervező TT1-01-1264

2017 december hó